Studieplan for regi (30 studiepoeng)

Studiet tar utgangspunkt i innholdet i fordypningsemnet "Regi i pedagogisk teaterarbeid" i Rammeplan og forskrift for faglærerutdanning i musikk, dans og drama, fastsatt av KUF 05.02.99. Studieplan godkjent av rektor 12.10.01. Revisjon godkjent av avdelingsstyret 25.09. 2002 og 02.03.2005.

Innledning

Regi er læren om regissørens arbeid i en teaterproduksjon. Sentralt i faget står kunnskap og viten om alle de praktiske og kunstneriske valgmuligheter regissøren har, med særlig vekt på dramaturgiske og dramatiske virkemidler. Hovedvekten ligger på regissørens kunstneriske arbeid sett i lys av faglige, etiske, estetiske, historiske, kulturelle og politiske overveielser. Regi er en integrert del av et drama- og teateruttrykk. I denne studieenheten skal studiet gi grunnlag for å arbeide med teater og instruksjon i pedagogiske sammenhenger.

Kompetanse

Studiet er et påbygningsstudium etter fullført 90 studiepoeng i drama og teaterkommunikasjon. Påbygningsstudiet i regi kan inngå i 2-årig høgskolekandidatutdanning (120 studiepoeng) eller som del av 3-årig bachelorgrad (180 studiepoeng).

Opptakskrav

Opptakskrav er høgskole- og/eller universitetsutdanning i drama og teaterkommunikasjon tilsvarende 90 studiepoeng (eller tilsvarende utdanning på fagområdet) hvorav 30 studiepoeng må være et påbygningsstudium i dramaturgi (eller tilsvarende utdanning).

Vurdering av et skriftlig regikonsept inngår i opptaksgrunnlaget. Regikonseptet vedlegges søknaden. Dette skal ta utgangspunkt i et gitt manuskript. Søkerne rangeres på grunnlag av dramafaglig utdanning og/eller realkompetanse. Regikonseptet må være godkjent før endelig opptak til studiet.

Regikonseptet vurderes på grunnlag av:
- den sceniske tenkning som ligger til grunn;
- i hvilken grad konseptet lar seg gjennomføre;
- i hvilken grad dramaturgiske kunnskaper er synliggjort;
- i hvilken grad kandidaten viser evne til å reflektere over alle komponentene i en oppsetning.

Omfang

Studiet er et deltidsstudium med et omfang på 30 studiepoeng og med undervisning fordelt over ett studieår (se avsnittet "Organisering").

Mål

Studentene skal videreutvikle sin dramafaglige kompetanse slik at de kan:
- Utøve egen profesjonalitet i forhold til teaterarbeid og instruksjon både kunstnerisk og pedagogisk.
- Være i stand til å lede teaterproduksjoner i skole- og fritidssammenheng
- Tilegne seg innsikt i og ferdighet i å utvikle helhetlig regikonsept for amatørteateroppsetninger
- Tilegne seg innsikt i skuespillerens tekniske prosess
- Instruere og veilede barn, unge og voksne i teaterarbeidet
- Integrere dramapedagogiske metoder og skuespillertekniske hjelpemidler i instruksjon og regiarbeid
- Velge ut og integrere ulike teknikker i rolleidentifisering og rollekarakterisering tilpasset deltakeres forutsetning og bakgrunn.

Innhold

Studiet inneholder følgende tre hovedemner:

1. Instruktørens arbeidsområde (12 studiepoeng)
2. Teaterprosjekt (12 studiepoeng)
3. Fagteori (6 studiepoeng).

1. Instruktørens arbeidsområde
Hovedemnet "Instruktørens arbeidsområde" fokuserer på instruktørens ansvar for å skape kunstnerisk helhet i teaterforestillingen. Dette hovedemnet omfatter både teoretisk fordypning i og praktisk utprøving av kunnskaper og ferdigheter som en instruktør må beherske i en teaterprosess fram mot ferdig produksjon.

Hovedemnet består av følgende delemner:
- utforming av et regikonsept (delemnet innebærer blant annet estetiske vurderinger av helheten, realisering av egen visjon scenisk, tydeliggjøring av fabelen, identifisering av dramatisk struktur, komposisjonsprinsipper, sjanger, stil, bevisstgjøring av forholdet mellom innhold og form, valg av spillestil og form);
- vurdering av et uttrykk individuelt eller i samspill (delemnet innebærer blant annet skuespillertrening, skuespillerens arbeidsprosess, rolletolkning, spenningsforholdet mellom overtekst, tekst og undertekst, instruering ved hjelp av ulike metoder);
- instruktøren som pedagog, instruktørens lederrolle, problemidentifisering og problemløsning;
- bruk av elementer som timing, kontraster, tempovariasjoner, pauser, koreografiske virkemidler;
- vurdering av spenningsoppbygning, fokus, rytme, overganger, bruk av det fysiske rom;
- bruk av scenografiske virkemidler samt sminke, kostymer, rekvisitter og lys/lyd.

2. Teaterprosjekt
Hovedemnet "Teaterprosjekt" fokuserer på prosjektrelatert arbeid med teater både i skolen og i frivillige kulturliv. Instruktørens arbeid med teaterprosjekter vil som regel omfatte hele prosessen fra utvikling av et regikonsept fram til realisering av konseptet som ferdig forestilling i en gitt gruppe. Hovedemnet omfatter et utviklingsprosjekt som også er del av regipraksis.

Hovedemnet består av følgende delemner:
- planlegging, innhenting av relevant materiale;
- utarbeiding av dramaturgisk modell ut fra pedagogiske, etiske og estetiske hensyn (delemnet innebærer blant annet å treffe valg ut fra tema og vurdere ulike strategier for arbeid med et stoff, utarbeiding av skriftlig regikonsept som ivaretar det teatrale formspråket);
- framdrift av produksjon til ferdig forestilling ved analyse og regigrep (delemnet innebærer blant annet vurdering av individuelle og kollektive uttrykk, veiledning og instruksjon i teaterprosessen);
- vurdering av egen innsats som iscenesetter og instruktør;
- skriftlig dokumentasjon med analyse, drøfting og vurdering av prosess og produkt.

3. Fagteori
Hovedemnet "Fagteori" fokuserer på det teoretiske fundamentet som en instruktør i teaterprosesser trenger for å kunne utøve det praktiske håndverket. Dette målområdet omfatter kunnskaper om skuespillerkunst og teorier om regi og teater generelt. I dette målområdet er det særlig lagt vekt på teori og teatersyn til teaterfornyere i det 20. århundret.

Hovedemnet består av følgende delemner:
- teater som kunstform sett fra skuespillerens og instruktørens synsvinkel;
- drama- og teaterforskning med betydning for pedagogisk virksomhet;
- dramatikk som sjanger, teaterorientert tekstanalyse, dramatiske strukturer;
- drøfting av forholdet mellom dramatisk form og innhold i en forestilling; (delemnet innebærer blant annet komposisjonsprinsipper, sjanger, stil, analyse av teatrale virkemidler);
- teori og teatersyn til teaterfornyere i det 20. århundret.

Organisering og arbeidsmåter

Studiet er organisert som et deltidsstudium med undervisningen fordelt over ett studieår. Studiet er i stor grad basert på at læringen foregår sammen med andre. En slik læreprosess krever samvær og samarbeid over tid. Det forutsettes derfor – selv om det ikke er noe generelt krav om tilstedeværelse i undervisningen – at studentene i hovedsak er til stede i undervisningen og er kjent med kunnskapsinnholdet i denne.

Studiet er sterkt prosessorientert og bygger på studentenes egenaktivitet både praktisk og teoretisk. Det legges vekt på helhetlige produksjonsoppgaver der studentene prøver ut forskjellige teaterformer og metoder, samt foretar selvstendige valg i forhold til stoff, konsepsjon og aktører.

En viktig del av studiet vil være å oppleve teateroppsetninger. Studentene skal observere instruksjon på en profesjonell scene, i det frivillige kulturliv eller på en videregående skole.

Arbeids- og dokumentasjonsformer

Det benyttes ulike arbeids- og dokumentasjonsformer i studiet. Arbeidet vil i hovedsak foregå i form av praktiske verksteder med drøfting og utprøving av idéer med tilhørende seminarer og forelesninger. Studentene vil ha stort ansvar for egen læring, organisering og gjennomføring av arbeidet i sine grupper. Forelesninger, demonstrasjonsundervisning og veiledning vil bli gitt etter behov.

Regipraksis og organiseringen av denne

Regipraksis inngår i studiet og er knyttet til hovedemnene "Instruktørens arbeidsområde" og "Teaterprosjekt". Gjennomføring av slik praksis er et arbeidskrav og må være vurdert til ”Godkjent” for å kunne avlegge eksamen (se avsnittet ”Arbeidskrav”). Faglærer skal være behjelpelig med forslag til praksiskontakter/steder for studentene.

I regipraksis trener studentene på forskjellige instruksjonsoppgaver med medstudenter og gir vurderinger på eget og medstudenters arbeid. I forbindelse med ulike instruksjons- og regioppgaver skal studentene få veiledning av studiestedets lærere.

I teaterprosjektet anvender studentene de tilegnede kunnskaper og ferdigheter i regi på deltakerne i prosjektet. Teaterprosjektet forutsetter en produksjonsperiode som går over lengre tid - vanligvis benyttes 2-3 måneder i vårsemesteret. I dette prosjektet skal grupper på 2-3 studenter ha ansvar for å utvikle et regikonsept, samt lede realiseringen av konseptet fram til ferdig forestilling i en valgt drama eller teatergruppe. Det kan være på skole, i skolefritidsordning, i fritidsklubb, i musikk- og kulturskole eller i en amatørteatergruppe. Hver student skal utarbeide en skriftlig prosjektrapport (fordypningsoppgave) fra teaterprosjektet – se avsnittet ”Vurdering i læringsløpet”, under) som omfatter prosess- og produktanalyse, samt problematisering og vurdering av prosjektet. Regipraksis inngår i teaterprosjektet.

Studentene må underordne seg de gjeldende lover, forskrifter, instrukser og lokale regler ved praksisstedet. Studentene har taushetsplikt på lik linje med praksisskolens/-stedets lærere/ansatte og avlegger taushetsløfte før de går ut i praksis.

Obligatorisk tilstedeværelse og arbeidskrav

Obligatorisk tilstedeværelse i undervisningen

Studiet omfatter følgende undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse:

- instruksjon av medstudenter i en scene fra regikonseptet fra et selvvalgt stykke;
- deltakelse som skuespiller i to medstudenters instruksjonsoppgaver;
- instruksjon av medstudent i dennes selvvalgte monolog;
- personinstruksjon av studenter fra årsstudiet i drama og teaterkommunikasjon.

Sykdom fritar ikke for tilstedeværelse og aktiv deltakelse i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om dette. Studenter som har mer enn 20 prosent fravær i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse, vil ikke få avlegge eksamen. Studenter som står i fare for å overskride fraværskvoten, får skriftlig melding om dette.

Arbeidskrav
Innfrielse og godkjenning av arbeidskrav danner forutsetningen for å få avlegge eksamen. Arbeidskrav vurderes til "Godkjent"/"Ikke godkjent". Arbeidskrav skal være innfridd innen fastsatt(e) frist(er). Gyldig fravær dokumentert ved for eksempel legeattest, fritar ikke for innfrielse av arbeidskrav. Studenter som på grunn av sykdom eller annen dokumentert gyldig årsak ikke innfrir arbeidskrav innen fristen, kan få forlenget frist. Ny frist for innfrielse av arbeidskrav avtales i hvert enkelt tilfelle med den aktuelle læreren.

Studenter som får vurderingen "Ikke godkjent" på hele eller deler av arbeidskravet avtaler selv ny vurdering av det aktuelle arbeidskravet med faglærer.

Alle arbeidskrav må være innfridd og resultat godkjent senest seks uker før eksamen. Se undervisningsplanen for nærmere informasjon.

Følgende arbeidskrav må være innfridd av studenten og resultatet godkjent av faglærer før eksamen kan avlegges:
- overvære minst seks teaterforestillinger
- overvære minimum tre møter med inviterte teaterkunstnere
- gjennomføring av regipraksis
- to skriftlige oppgaver om regiarbeid i samhandling med medstudenter.

De skriftlige oppgavene vurderes på grunnlag av følgende kriterier:
- om arbeidet er et fullgodt svar på oppgavens ordlyd
- om studentens kunnskaper er reflekterte og analytiske
- studentens evne til å reflektere omkring dramapedagogiske problemstillinger
- om studenten kan anvende sine dramapedagogiske kunnskaper.

Undervisningsplaner
Undervisningsplan utarbeides med utgangspunkt i studieplanen. Denne gir nærmere informasjon om blant annet krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse i undervisningen, tidspunkt for dette og arbeidskrav. Undervisningsplan deles ut ved semesterets/studiets begynnelse.

Vurdering
Forutsetningen for å få avlegge eksamen (avsluttende vurdering) er:
- at alle arbeidskrav er innfridd og resultat godkjent,
- at studenter ikke har mer enn 20 prosent fravær i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse og aktiv deltakelse (se avsnittet "Obligatorisk tilstedeværelse og arbeidskrav," over).

I studiet blir det lagt vekt på sammenheng mellom mål, innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer. Det vil foregå være en kontinuerlig vurderingsprosess som involverer både studenter og faglærere. De vil bli foretatt løpende vurdering av studentenes resultater og studieinnsats i forhold til studiets mål. Hensikten med vurderingen er å hjelpe studenten til videre faglig utvikling, selvstendighet og fremdrift i studiet. I denne sammenheng skal studentene aktivt delta i vurderingen hvor egne og andres prosesser blir gjenstand for en kritisk gjennomgang.

Avsluttende vurdering
Avsluttende vurdering omfatter følgende to komponenter som utgjør grunnlaget for sluttkarakteren:

1. Utviklingsprosjekt (individuell eksamen).
Arbeidet vurderes av faglærer. Vurderingen gjøres på grunnlag av følgende kriterier:
- I hvilken grad besvarelsen er et fullgodt svar på oppgavens ordlyd
- I hvilken grad studentens kunnskaper er reflekterte og analytiske
- I hvilken grad studenten viser tilfredsstillende vurderingsevne og innsikt som regissør
- I hvilken grad studenten kan anvende sine regikunnskaper.

Vurderingen resulterer i en delkarakter og teller 40 prosent av sluttkarakteren.

2. Vurdering av en forestilling i teaterprosjektet med etterfølgende muntlig problematisering, drøfting og vurdering.
Forestillingen vurderes av intern og ekstern sensor. Vurderingen gjøres på grunnlag av estetiske, etiske og pedagogiske kriterier. Det teatrale formspråket, tilpasning til de aktuelle deltakere, stykkets innhold og ulike rammefaktorer skal være ivaretatt av studenten. Videre vurderes studentens refleksjoner og analyse av forestillingen samt prosessen i gitt gruppe. Vurderingen av forestilling i teaterprosjektet med etterfølgende muntlig problematisering regnes som en muntlig eksamen.

Komponenten resulterer i en delkarakter og teller 60 prosent av sluttkarakteren.

Lærerteamets og ekstern sensors vurderinger av eksamensgrunnlaget resulterer i én sluttkarakter. Denne fremkommer på karakterutskrift/vitnemål. Det kan kun klages på delkarakteren for utviklingsprosjektet. Ved muntlig eksamen kan det kun klages på grunnlag av formelle feil.

Alle delkomponenter under avsluttende vurdering må være vurdert til karakter E eller bedre for at studenten skal kunne få sluttkarakter.

Studenter som på grunn av gyldig fravær ikke avlegger én eller begge komponenter som inngår i ordinær eksamen, eller som får vurderingen F på én eller begge komponenter som inngår i slik eksamen, kan melde seg opp til ny/utsatt eksamen. Ny/utsatt eksamen arrangeres tidlig i påfølgende semester. Vilkårene for å gå opp til ny/utsatt eksamen er behandlet i *Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Oslo*. Oppmelding til ny/utsatt eksamen gjøres skriftlig og sendes avdelingsadministrasjonen ved Avdeling for estetiske fag. Nærmere informasjon om tidspunkt for ny/utsatt eksamen finnes på nettstedet "Eksamen" på www.hio.no.

Pensum
Litteraturlisten består av obligatorisk pensumlitteratur og tilleggslitteratur. Obligatorisk pensum utgjør om lag 2000 sider. Avsluttende vurdering omfatter obligatorisk pensum. Litteraturlisten fornyes kontinuerlig i forbindelse med nyutgivelser og fordypningsemner. Mindre justeringer av pensum godkjennes av studieleder. Det utarbeides egne litteraturlister i forbindelse med aktuelle fordypningsprosjekter.

Obligatorisk litteratur
Brestoff, Richard. Scenens læremestre og deres metoder. Gråsten: Drama, 1999. 189 s.
Damkjær, Niels. *Skueplassen.* Gråsten: Drama, 1994. 182 s.
Evans, James Ross. *Experimental Theatre.* London: Routledge & Kegan Paul, 1984. 210 s.
Ebert, Gerhard og Rudolf Penka. *Skuespilleren: en grunnbok for skuespillerutdanningen.* Oslo: Gyldendal, 1985. 240 s.
Fo, Dario. *Liten bok for teaterfolk.* Oslo: Friundervisningen, 1992. 251 s.
Hansen, Kjetil B., Pierstorff Erik. *Når det kommer til stykket.* Oslo: Grødahl og Søn og Ørjan Wiklund forlag, 1972. 266 s.
Malochevskaja, Irina. *Regiskolen*. Asker: Tell forlag. 2002. 137 sider
Schechner, Richard. *Performance Theory.* London: Routledge 1994. 283 s.
Stanislavskij, Konstantin. *Att vara äkta på scenen.* Värnamo: Gidlunds Bokförlag, 1986, 58s.

Kompendium med et utvalg av artikler av:
Cole, Toby (red) Fra "Directors on directing"
Jones, David R. Fra "Great directors at work"
Manfull, Helen. Fra "taking stage"
Brook, Peter. Fra "Den åpne dør"
Bendetti, Jean. Fra "Stanislavskij og skuespilleren"
Bruu, Ellen F, Eliæsen, Viveka og Wright, DavidK. Fra "Kulturpolitikk i praksis"

I tillegg kommer skuespill som studentene skal sette opp i forbindelse med fordypningsoppgaven samt bakgrunnsstoff til utformingen av disse oppsetningene.

Tilleggslitteratur

Bjørnebo, Jens. *Om teater*. Oslo: Pax forlag, 1978. 275 s.
Brook, Peter *The shifting point: forty years of theatrical exploration 1946-1987*. London: Methuen Drama, 1988. 254 s.
Cole, Toby, Helen K. Chinoy. *Actors on Acting*. New York: Crown Thrade Paperbacks, 1970, 669 s.
Dolman, John jr. *The art of play production.* New York og London: Harper & Brothers Publishers
Edstrøm, Per og Piha Pennti. *Rom og teater*. Oslo: Gyldendal, 1976. 294 s.
Helgheim, Kjell. *Måken*. Oslo: Solum forlag, 1992. 540 s.
Lewis, Robert. *Advice to the Players.* New York: Theatre Communications Group, 1989. 174 s.

Litteraturliste pr. 05.01. 2005